

НАПОМЕНЕ
УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 2009. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

Страна

Напомене уз финансијске извештаје

3 - 41

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРЕДУЗЕЋУ

П.С.Телефонија А.Д., Београд (у даљем тексту “Предузеће”) је основано 1954. године, под именом “Београдска задруга ТТ механичара”. Основна делатност предузећа тада је била одржавање и монтажа аутоматских телефонских уређаја по сопственим пројектима и реконструкција старих ТТ уређаја. У току 1960. године ТТ Задруга мења назив Телефонија - Предузеће за одржавање, ремонт, монтажу и израду свих ТТ уређаја инсталација и акумулатора.

Од 1995. године када је добијено решење Републичке Дирекције за процену вредности капитала, предузеће улази у процес власничке трансформације. Предузеће је од деоничарског друштва (1998. године), преко I и II круга својинске трансформације окончао процес приватизације 2006. године, и од тада је АД “Телефонија“ 100% акционарско друштво.

Основна делатност Предузећа су телекомуникације, груби грађевински радови и специфични радови нискоградње, остали инсталациони радови, остали грађевински радови укључујући и специјализоване радове и остала трговина на велико.

У 2008. години предузеће мења назив у П.С.“Телефонија“ А.Д., Београд.

Порески број Предузећа је 100002845, док је матични број Предузећа 7018509. Шифра делатности Предузећа је 45210.

Седиште Предузећа је у Београду, улица Кумодрашка 241. На дан 31. Децембра 2009. године Предузеће је имало 228 запослених радника.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД**2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја**

На основу Закона о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС" бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), односно Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор") и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања ("Комитет"), у периоду од 31. децембра 2002. године до краја 2007. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије ("Министарство") и објављени у Службеном гласнику РС бр. 16 на дан 12. фебруара 2008. године. Министарство је такође утврдило (Решењем бр 401-00-1456/2008- 16) и објавило за примену у Службеном гласнику РС бр. 116 од 17. децембра 2008. године превод измена МРС 39 "Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање" и МСФИ 7 "Финансијски инструменти: Обелодањивање".

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године (што се посебно односи на период након доношења Решења од стране Министарства). При том, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС" бр. 114 од 22. децембра 2006. године и 119 од 26. децембра 2008. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 "Приказивање финансијских извештаја", а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису усвојени и преведени, као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.2. и 2.3.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена и преведена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2009. године.

- МСФИ 8 “Пословни сегменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 4 “Уговори о осигурању” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Побољшање обелодањивања о финансијским инструментима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године)
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” и МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” – Трошак улагања у зависно предузеће, заједнички подухват или придружено привредно лице (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 22. маја 2008. године (МРС 1, МСФИ 5, МРС 8, МРС 10, МРС 16, МРС 19, МРС 20, МРС 23, МРС 27, МРС 28, МРС 29, МРС 31, МРС 34, МРС 36, МРС 38, МРС 39, МРС 40, МРС 41) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација” и МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” – Инструменти који се могу поново (про)дати емитенту и обавезе проистекле по основу ликвидације (на снази за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- МРС 1 (ревидирани) “Презентација финансијских извештаја” – Ревидирана презентација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- МРС 23 (ревидирани) “Трошкови позајмљивања” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 2 “Плаћања акцијама” – Услови стицања и укидања права (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене IFRIC 9 “Поновна процена уграђених деривата” и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године)
- IFRIC 13 “Програми лојалности купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2008. године),
- IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2008. године),
- IFRIC 15 “Уговори о изградњи некретнина” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године)
- IFRIC 16 “Хединг нето инвестиција у инострано пословање” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. октобра 2008. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 “Пословни сегменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 3 (ревидиран) “Пословне комбинације” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- МСФИ 1 (ревидиран) “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Додатни изузеци за правна лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МСФИ 2 “Плаћања акцијама” – Трансакције групних готовинских исплата по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МРС 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код правних лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Измене МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација”– Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),
- Измене МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење”– Ставке које се могу заштити од ризика (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године)
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 2, МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 18, МРС 36, МРС 38, МРС 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција”– Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године).
- МСФИ 17 (ревидиран) “Расподела у неновчаним средствима власницима предузећа” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 18 “Пренос средстава са купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 19 “Намиривање обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек ниси ступили на снагу (наставак)

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напмени 3.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи и расходи

Приходи су исказани по фактурној вредности умањеној за дате попусте, повраћај производа и порез на додату вредност. Приходи су признати у тренутку када се роба испоручи, односно када сви ризици по основу испоручених готових производа или робе пређу на купца. Приходи од услуга су признати када је услуга извршена. За услуге које се врше у дужем периоду приходи су признати сразмерно довршености посла.

Приходи и расходи по основу камата обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода применом уговорених каматних стопа. Приходи по основу камате укључују и приходе од затезних камата на закаснела плаћања обрачунатих применом прописане стопе затезне камате.

Кamate на кредите за набавку некретнина, постројења и опреме књижени су на терет расхода у периоду на који се односе.

Расходи су такође обрачунати по начелу узрочности прихода и расхода.

Трошкови одржавања и оправки основних средстава покривени су из прихода обрачунског периода у коме су настали.

3.2. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Пословне промене настале у страниј валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на дан пословне промене. Средства и обавезе исказане у страниј валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на дан 31. Децембра 2009. године.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страниј валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страниј валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

На дан 31. Децембра 2009. укњижени су ефекти уговорених валутних клаузула за потраживања и обавезе у динарима по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на дан 31. Децембра 2009. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3 Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа порезе и доприносе пореским органима и државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују порезе и доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним законским прописима. Предузеће је, такође обавезно да од бруто зараде запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати фондовима. Порези и доприноси на терет послодавца и порези и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Предузеће је на основу одредби Закона о раду у обавези да исплати запосленима отпремнине, при престанку радног односа ради коришћења права на пензију, у висини три просечне зараде исплаћене у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике. Поред тога, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде запосленима у зависности од дужине непрекидног рада у Предузећу. Руководство Предузећа сматра да наведена резервисања немају материјално значајан утицај на финансијске извештаје Предузећа и због тога није евидентирало резервисања по овом основу у финансијским извештајима.

3.4. Порези и доприноси

3.4.1. Порез на добит

Текући порез на добит

Текући порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит предузећа важећим у Републици Србији.

Порез на добит у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добити из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

Одложени порез на добит

Одложени порез на добит се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основице средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс, који се могу преносити, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4.2. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају према разним републичким и општинским прописима.

3.5. Некретнине и опрема

Почетно мерење некретнина и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности или цени коштања. Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Након почетног признавања некретнине се исказују по ревалоризованом износу, који изражава њихову поштenu вредност на дан ревалоризације, умањеној за укупан износ исправки вредности по основу амортизације и укупан износ исправки вредности по основу губитка због обезвређења. Ревалоризација се врши само када се поштена вредност ревалоризованог средства знатно разликује од његове исказане вредности.

Добици или губици који проистекну из расходања или отуђења признају се као приход или расход у билансу успеха.

3.5.1. Амортизација

Амортизација некретнина опреме обрачунава се пропорционалним методом, током процењеног века корисне употребе. Стопе амортизације за главне групе средстава су следеће:

Грађевински објекти	1,8 – 5%
Компјутерска опрема	20%
Остала опрема	10 – 25%

Амортизационе стопе се ревидирају сваке године ради утврђивања оне амортизације која одражава стварни утрошак ових средстава у току пословања на основу преосталог века њиховог коришћења.

3.6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања односе се на концесије, патенте, лиценце и софтвер који се исказују по набавној вредности умањеној за амортизацију. Нематеријална улагања се отписују пропорционалним методом у периоду од минимум пет година или до дана истека лиценце.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани обухватају учешћа у капиталу повезаних правних лица, пословних банака и других правних лица исказана по методу набавне вредности која се умањује за обезвређења на основу процене руководства ради свођења на њихову надокнадиву вредност. Поред претходно наведеног, дугорочни финансијски пласмани укључују и потраживања од запослених по основу дугорочно датих зајмова запосленима по основу становања. Ови зајмови се исказују по номиналној вредности.

3.8. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности која је нижа. Нето очекивана продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Вредност залиха материјала и резервних делова се утврђује на основу метода просечне набавне цене. Набавна вредност укључује вредност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове.

Вредност недовршене производње и готових производа укључује све директне трошкове производње као и аликвотни део трошкова погонске режије.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести њихову вредност на нето очекивану продајну вредност (укључујући залихе са успореним обртом, сувишне и застареле залихе). Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се отписују.

3.9. Стална средства намењена продаји

Стална средства намењена продаји односе се на оптичке и гасне мреже и пословну зграду у Церској улици у Београду. Оптичке и гасне мреже су исказане по цени коштања која одговара вредности изведених радова Предузећа, док је пословна зграда исказана по цени коштања која одговара нето садашњој вредности.

3.10. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа, од момента када Предузеће постане уговорним одредбама везано за инструмент.

Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су некаматносна и приказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања.

Финансијске обавезе

Инструменти финансијских обавеза су класификовани у складу са суштином уговорних одредби.

Финансијске обавезе се исказују по номиналној вредности, увећаној за камате на основу закључених уговора, која кореспондира ефективној каматној стопи.

Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима се процењују по вредности примљених средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Преглед значајних рачуноводствених процена

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене књиговодствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима уколико измена утиче на текући и будуће периоде.

Процена и претпоставке

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања некретнина, постројења и опреме и нематеријална улагања. Једном годишње Предузеће процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

Одложена пореска средства

Значајна процена од стране руководства Предузећа је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

Исправка вредности потраживања

Исправка вредности за сумњива и спорна потраживања, врши се на основу процењених губитака услед немогућности купца да испуни неопходне обавезе. Наша процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

Фер вредност

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Предузеће примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Преглед значајних рачуноводствених процена (наставак)

Фер вредност (наставак)

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Предузећа врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Предузећа, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од продаје робе		
- Домаће тржиште	312,131	152,034
- Инострано тржиште	-	58
Приходи од продаје производа и услуга		
- Домаће тржиште	693,745	1,288,476
- Инострано тржиште	18,324	10,482
	<u>1,024,200</u>	<u>1,451,050</u>

5. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од активирања робе	-	276
Приходи од активирања сопствених учинака	1,199	114,227
	<u>1,199</u>	<u>114,493</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

6. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА И ЕНЕРГИЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови материјала за израду	134,607	345,696
Трошкови режијског материјала	4,024	5,181
Трошкови горива и енергије	20,790	24,420
	<u>159,421</u>	<u>375,297</u>

7. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови зарада и накнада зарада	122,170	166,347
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	21,486	29,040
Трошкови накнада по основу уговора	2,357	8,595
Трошкови привремених и повремених послова	6,511	11,625
Накнаде члановима УО и НО	2,405	3,889
Трошкови службених путовања	16,420	26,407
Трошкови смештаја и исхране на терену	678	691
Трошкови превоза на радно место и са радног места	8,120	6,472
Остали лични расходи и накнаде	1,972	1,875
	<u>182,119</u>	<u>254,941</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови услуга на изради учинака	126,775	186,135
Трошкови транспортних услуга	8,397	12,618
Трошкови услуга одржавања	5,472	8,777
Трошкови закупнина	44,383	17,737
Трошкови сајмова	133	1,520
Трошкови рекламе и пропаганде	2,601	9,976
Трошкови осталих услуга	20,344	15,070
Трошкови непроизводних услуга	20,752	244,405
Трошкови репрезентације	4,511	10,378
Трошкови премија осигурања	5,245	4,501
Трошкови платног промета у земљи	7,898	11,540
Чланарине	835	704
Трошкови пореза и доприноса	17,921	18,896
Нематеријални трошкови	5,061	5,721
	<u>270,328</u>	<u>547,978</u>

9. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од камата	5,275	3,921
Позитивне курсне разлике	11,321	16,498
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	14,712	21,442
Приходи од учешћа у добити зависних правних лица и заједничких улагања	22,289	12,915
Остали финансијски приходи	10,926	9,512
	<u>64,523</u>	<u>64,288</u>

10. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Расходи камата	57,576	74,299
Негативне курсне разлике	43,910	54,836
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	63,901	69,752
Остали финансијски расходи	3,341	2,318
	<u>167,728</u>	<u>201,205</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од продаје опреме	7,677	341
Вишкови материјала и робе	22	1
Наплаћена отписана потраживања	-	60
Приходи од смањења обавеза	3,924	2,673
Остали непоменути приходи	5,244	2,437
	<u>16,867</u>	<u>5,512</u>

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008
Губици по основу расхода и продаје	410	1,510
Мањкови	129	1,315
Расходи по основу директног отписа	1,993	2,765
Остали непоменути расходи	13,532	11,178
Отпис осталих обртних средстава	778	11,838
	<u>16,842</u>	<u>28,606</u>

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

13.1. Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Порески расход периода	(1,528)	(8,942)
Одложени порески расходи	-	-
Одложени порески приходи периода	1,266	32,345
	<u>(262)</u>	<u>23,403</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

13.2. Одложена пореска средства и обавезе

Одложене пореске обавезе у износу од 34,721 хиљада динара на дан 31. децембра 2009. године у потпуности се односе на привремене разлике по основу амортизације некретнина, опреме и нематеријалних улагања по пореским и рачуноводственим прописима.

13.3. Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Нето добитак пре опорезивања	15,173	59,095
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	1,517	5,909
Порески ефекат по основу признатих трошкова амортизације	2,199	2,777
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	165	984
Порески ефекти прихода који се не признају у пореском билансу	(2,228)	-
Порески кредити по основу улагања у некретнине, постројења и опрему	(125)	(728)
Порески расход периода	1,528	8,942
Одложени порески приходи периода	(1,266)	(32,345)
Одложени порески расходи периода	-	-
Укупан порески (приход)/ расход периода	262	(23,403)
Ефективна пореска стопа	10,25%	10,84%

14. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Нето добитак	14,911	82,498
Просечан пондерисани број акција	579,195	515,684
Основна зарада по акцији (у динарима)	26	159.97

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

15. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара						
	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Остала основна средства	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно некретнине и опрема	Нематери- јална улагања
Набавна вредност							
Стање на дан 1. јануара 2008. године	-	1,147,971	349,835	41	43,421	1,541,268	31,662
Набавке у току године	178	93,785	11,907	-	252,443	358,313	2,748
Преноси	-	(458,373)	(87,086)	-	(113,929)	(659,388)	
Ревалоризација	-	52,524	-	-	-	52,524	
Отуђења и расхоровање	-	-	(72,205)	-	(13,581)	(85,786)	(3,245)
	178	835,907	202,451	41	168,354	1,206,931	31,165
Стање на дан 1. јануара 2009. Године	178	835,907	202,451	41	168,354	1,206,931	31,165
Набавке у току године	-	1,284	17,211	-	117,273	135,768	
Преноси	-	-	-	-	-		
Ревалоризација	-	-	-	-	-		
Отуђења и расхоровање	-	-	(22,471)	-	(104,255)	(126,726)	(2,588)
	178	837,191	197,191	41	181,372	1,215,973	28,577
Исправка вредности							
Стање на дан 1. јануара 2008. Године	-	12,291	119,084	-	-	131,375	12,007
Амортизација	-	16,474	29,578	-	-	46,052	3,776
Отуђења и расхоровање	-	(3,451)	(31,696)	-	-	(35,147)	(842)
Крајње стање 31. децембра 2008.	-	25,314	116,966	-	-	142,280	14,941
Стање на дан 1. јануара 2009. Године	-	25,314	116,966	-	-	142,280	-
Амортизација	-	15,043	24,783	-	-	39,826	-
Отуђења и расхоровање	-	-	(17,830)	-	-	(17,830)	-
Крајње стање 31. децембра 2009.	-	40,357	123,919	-	-	164,276	-
Садашња вредност на дан							
1. јануар 2009. године	178	810,593	85,485	41	168,354	1,064,651	16,224
31. децембар 2009. године	178	796,834	73,272	41	181,372	1,051,696	12,582

Део зграде у улици Кумодрашка 241 је под хипотеком у укупној вредности од 5,553,252 ЕУР чиме се обезбеђује уредна отплата кредита.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

16. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	% учешћа	У хиљадама динара	
		31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Учешћа у капиталу других правних лица			
Привредна банка А.Д., Београд	0,35	11,501	11,501
Агробанка А.Д., Београд	0,46	15,192	15,192
Минус: Исправка вредности		(21,118)	(23,603)
		<u>5,575</u>	<u>3,090</u>
Учешћа у капиталу зависних правних лица			
Телефонија д.о.о., Брчко	0,01	75	75
БеотелНет-ИСП д.о.о	45,01	309,760	309,761
Гастел д.о.о	46,94	323,036	323,036
МТ гастел	1,29	8,916	8,916
ВИ Гастел	5,94	40,858	4,742
		<u>682,645</u>	<u>646,530</u>
	<u>100,00</u>	<u>688,220</u>	<u>649,620</u>

17. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Удружена новчана средства заједничке потрошње	290	290
Дугорочно дати кредити запосленима	15,720	15,661
	<u>16,010</u>	<u>15,951</u>

18. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Материјал	162,530	165,219
Готови производи	570	1,719
Роба	15,348	24,856
Потраживања за дате авансе	13,815	17,430
Исправка вредности датих аванса	(3,259)	(4,814)
	<u>189,004</u>	<u>204,410</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

18.1. СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Стална средства намењена продаји	352,131	247,875
	<u>352,131</u>	<u>247,875</u>

Стална средства намењена продаји се односе на оптичке мреже у Бајмоку, Чантавиру, Старом Жеднику и Новом Жеднику, Ђурђину, Вишњевцу, Љутово, Таванкуту и Старчеву и Омољици у вредности од 191,446 хиљада динара, гасне мреже у Старом Жеднику и Новом Жеднику у вредности од 82,728 хиљада динара. Оптичке и гасне мреже су резултат инвестиционих улагања Предузећа. Поред тога, у оквиру сталних средстава намењених продаји евидентирана је и зграда у Церској у вредности од 77,957 хиљада динара.

У наредној табели приказана је структура сталних средстава намењених продаји

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Оптичке мреже		
Бајмок	27,921	27,921
Чантавир	28,069	28,069
Стари Жедник	12,844	12,844
Нови Жедник	18,356	18,356
Ђурђин	10,680	-
Вишњевац	6,590	-
Љутово	9,830	-
Таванкут	28,918	-
Старчево и Омољица	48,238	-
	<u>191,446</u>	<u>87,190</u>
Гасне мреже		
Стари Жедник	34,057	34,057
Нови Жедник	48,671	48,671
	<u>82,728</u>	<u>82,728</u>
Пословна зграда у Церској	77,957	77,957
	<u>352,131</u>	<u>247,875</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

19. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Потраживања од купаца - зависна предузећа	14,203	28,257
Потраживања од купаца у земљи	459,009	485,740
Потраживања од купаца у иностранству	9,148	5,101
Остала потраживања из специфичних послова	16,897	-
Потраживања од запослених	1,951	1,386
Потраживања од државних органа и организација	825	2,061
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	7,451	118
Остала потраживања	4,917	2,661
	<u>514,401</u>	<u>525,324</u>
Минус: исправка вредности	-	(17,734)
Потраживања – нето	<u>514,401</u>	<u>507,590</u>

20. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Краткорочни кредити у земљи		
Краткорочни финансијски пласмани	3,960	130
	<u>3,960</u>	<u>130</u>

21. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Текући рачуни	45,068	21,615
Благајна	-	44
Девизни рачуни	1,438	426
Девизна благајна	2	1
Остала новчана средства	-	2,816
	<u>46,508</u>	<u>24,902</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

22. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Порез на додату вредност	2,009	4,819
Активна временска разграничења	3,255	514
	<u>5,264</u>	<u>5,333</u>

23. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Акцијски капитал	550,236	550,236
Остали основни капитал	3,857	3,857
	<u>554,093</u>	<u>554,093</u>

	Број акција и проценат учешћа		
	31. децембар 2009.	2008.	У % 2009
Бранимир Бошковић	63,356	63,356	10,94
Здравковић Љиљана	62,562	62,422	10,80
ЗБ Инвест д.о.о	56,817	56,817	9,81
Акц.Бен.Фин.Мак.Им.Финаста	31,149	30,086	5,38
Бојан Јоцић	27,099	27,065	4,68
Ерсте банк а.д. Нови Сад	26,362	-	4,55
Драган Килибарда	25,276	25,776	4,36
Небојша Симовић	17,084	19,078	2,95
Радивоје Милићевић	15,055	15,055	2,60
Милан Николић	13,206	13,206	2,28
Делта Генерали осигурање а.д.	10,849	12,579	1,87
Раиффеисен банк а.д. Београд	10,779	-	1,86
Социете Генерале банка Србија	9,970	-	1,72
Остала правна и физичка лица	209,630	253,755	36,20
	<u>579,195</u>	<u>579,195</u>	<u>100,00</u>

Номинална вредност једне акције је 950,00 динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

24. РЕЗЕРВЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Емисиона премија	-	-
Законске резерве	2,155	2,155
Статутарне и друге резерве	3,125	3,125
	<u>5,280</u>	<u>5,280</u>

25. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Нераспоређени добитак	368,248	435,835
	<u>368,248</u>	<u>435,835</u>

26. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Дугорочни кредити	514,443	481,345
Обавезе према запосленима-заједничко финансирање	13,827	13,726
Остале дугорочне обавезе	4,406	5,292
Остале дугорочне обавезе према зависним предузећима	18,592	4,661
Обавезе за лизинг	14,651	4,709
	<u>565,919</u>	<u>509,733</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

26. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

У наредној табели приказана је структура дугорочних кредита и износ текућих доспећа.

Дугорочни кредити у земљи	Страна валута	У хиљадама динара		Намена кредита
		31. децембар 2009.	31. децембар 2008.	
Raiffeisenbank ad Beograd	EUR	95,888	57,989	Кредитни оквир за финансирање инвестиционог пословања
OTP banka OTP banka	EUR	208,353	221,503	Финансирање пројекта гасификације
Banca Intesa Beograd	EUR	46,399 17,420	- -	Кредит до откупа – Телеком Србија Кредит до откупа – Телеком Србија
Дугорочни кредити у иностранству				
RI Eastern European Finance B.V.	EUR	50,478	57,242	Инвестициони кредит-изградња пословног објекта АД Телефонија
RI Eastern European Finance B.V.	EUR	73,169	82,632	Инвестициони кредит-изградња пословног објекта АД Телефонија
RI Eastern European Finance B.V.	EUR	168,532	177,202	Рефинансирање
Eurobank EFG	EUR	7,846	14,498	Финансирање уговореног посла закљученог са предузећем Телеком Србија
Укупно		668,085	611,066	
Део дугорочних кредита – доспеће до 1 год.		<u>(153,642)</u>	<u>(129,721)</u>	
Нето обавеза по дугорочним кредитима		<u>514,443</u>	<u>481,345</u>	

Доспеће обавеза по основу кредита на дан 31. децембра 2009. године је приказано у наредној табели:

	У хиљадама динара 31. децембар 2009. Главница
До 1 године – 2010.	153,642
Од 1 до 2 године – 2011.	275,035
Од 2 до 3 године – 2012.	140,454
Од 3 до 4 године – 2013.	75,709
Од 4 до 5 година – 2014.	23,245
	<u>668,085</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

26. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Упоредни подаци обавеза по основу лизинга на дан 31. децембра 2009. године су приказани у наредној табели:

	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе за лизинг		
HYPO-ALPE-ADRIA-LEASING DOO - нето	19,261	13,268
HYPO-ALPE-ADRIA-LEASING DOO - камата	3,251	-
RAIFFEISEN LEASING DOO	-	1,020
Укупно	22,512	14,288
Део обавеза за лизинг који доспева до 1 год	(6,413)	(9,579)
Камата из доспећа 2010	(1,448)	-
	14,651	4,709

Садашња вредност минималних рата лизинга на дан 31. децембра 2009. године је приказана у наредној табели:

	Збир минималних рата лизинга		Садашња вредност минималних рата лизинга	
	31. децембар 2009	31. децембар 2008	31. децембар 2009	31. децембар 2008
<i>Доспева за плаћање:</i>				
До једне године	7,861	10,293	6,413	9,579
Од једне године до четири/две године	14,651	4,977	12,848	4,709
Минус / (плус) будући трошкови финансирања	-	(982)	3,251	-
Садашња вредност минималних рата лизинга	22,512	14,288	22,512	14,288
Укључено у финансијске извештаје као:				
Краткорочне финансијске обавезе (напомена 27)			7,861	9,579
Остале дугорочне обавезе (напомена 26)			14,651	4,709
			22,512	14,288

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

27. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

На позицији краткорочних обавеза укњижен је део дугорочних кредита и осталих дугорочних обавеза (лизинг) чији је рок доспећа до годину дана (у 2010. години) у укупном износу од 161,503 хиљада динара и краткорочни кредити у износу од 405,744 хиљада динара.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Краткорочни кредити од домаћих комерцијалних банака	405,744	388,480
Дугорочни кредити који доспевају у периоду до једне године		
- текуће доспеће дугорочног кредита	153,642	129,721
- текуће доспеће лизинга	7,861	9,579
Остале краткорочне обавезе-позајмице зависних предузећа	15,700	834
	582,947	528,614

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Краткорочни кредити у земљи		
Banca Intesa, Beograd	88,601	170,070
Societe Generale Yugoslav Bank	95,889	88,601
Meridian bank	117,881	94,443
Meridian bank	62,328	-
UniCredit banka	11,187	35,066
Metals banka	30,000	-
Banca Intesa	142	300
	405,744	388,480

28. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе за примљене авансе	32,498	28,877
Обавезе према добављачима у земљи	259,694	185,027
Обавезе према добављачима – зависна предузећа	857	9,734
Обавезе према добављачима у иностранству	57,742	106,000
Обавезе из специфичних послова	-	1,190
	350,791	330,828

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

29. ПРЕУЗЕТЕ И ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Примљене гаранције од трећих лица	-	5,221
Дате гаранције банака	59,059	80,359
Неискоришћене кредитне линије	3,280	69,090
	<u>62,339</u>	<u>149,449</u>

30. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2009. године, укупан износ потенцијалне штете по основу судских спорова који се воде против Предузећа износи 2,320 хиљада динара, без ефеката потенцијалних затезних камата, док Предузеће против својих дужника води спорове у износу од 873 хиљада динара, без ефеката потенцијалних затезних камата. Коначан исход спорова тренутно није могуће предвидети. Руководство Предузећа сматра да Предузеће неће бити изложено евентуалним материјално значајним потенцијалним губицима по наведеним судским споровима и из тог разлога није извршило укалкулисавање трошкова по основу судских спорова.

31. ФИНАНСИЈСКИ РИЗИК И РИЗИК ПОСЛОВАЊА

Предузеће послује у привреди са значајним стопама инфлације и промене вредности страних валута, против чега има мале или практично никакве начине заштите од ризика. Као последица тога, постоји ризик губитка вредности у погледу нето монетарних средстава у динарима.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира. Поред тога, порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, може доћи до другачијег тумачења трансакција од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза.

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 25, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

**32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Управљање ризиком капитала (наставак)

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31.децембар 2009.	31. децембар 2008.
Задуженост а)	1,499,657	1,369,175
Готовина и готовински еквиваленти	46,507	24,902
Нето задуженост	<u>1,453,150</u>	<u>1,344,273</u>
Капитал б)	<u>1,203,094</u>	<u>1,270,680</u>
Рацио укупног дуговања према капиталу	<u>1,21</u>	<u>1,06</u>

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује акцијски капитал, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	704,231	665,571
Потраживања од купаца	482,360	501,364
Остала потраживања	32,040	6,226
Краткорочни финансиски пласмани и зајмови	3,959	130
Готовина и готовински еквиваленти	46,507	24,902
	<u>1,269,097</u>	<u>1,198,193</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити и зајмови	565,919	509,733
Обавезе из пословања	350,791	330,828
Остале финансијске обавезе и аванси	15,700	834
Краткорочни кредити	405,744	388,480
Текућа доспећа дугорочних кредита	161,503	139,300
	<u>1,499,657</u>	<u>1,369,175</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

**32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Категорије финансијских инструмената (наставак)

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		Обавезе	
	31.децембар 2009.	31.децембар 2008.	31.децембар 2009.	31.децембар 2008.
EUR	5,120	5,261	1,050,188	1,025,468
USD	136	729	3,703	3,416
CHF	-	-	927	36,811
GBP	-	-	262	222
	<u>5,256</u>	<u>5,990</u>	<u>1,055,080</u>	<u>1,065,917</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса ЕУР (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када Динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења Динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	Слабљење динара		Јачање динара	
	31.децембар 2009. (10%)	31. децембар 2008. (10%)	31.децембар 2009. (-10%)	31.децембар 2008. (-10%)
EUR	(104,507)	(102,021)	104,507	102,021
USD	(357)	(269)	357	269
CHF	(93)	(3,681)	93	3,681
GBP	(26)	(22)	26	22
Резултат текућег периода	<u>(104,982)</u>	<u>(105,993)</u>	<u>104,982</u>	<u>105,993</u>

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање дугорочних кредита.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31.децембар 2009.	31.децембар 2008.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	704,231	665,571
Потраживања од купаца	482,360	501,364
Остала потраживања	32,040	6,226
Краткорочни финансијски пласмани и зајмови	3,960	130
Готовина и готовински еквиваленти	46,507	24,902
	<u>1,269,097</u>	<u>1,198,193</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе из пословања	350,791	330,828
Остале финансијске обавезе	15,700	834
	<u>366,491</u>	<u>331,662</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити и зајмови	565,919	509,733
Краткорочни кредити	405,744	388,480
Текућа доспећа дугорочних кредита	161,503	139,300
	<u>1,133,166</u>	<u>1,037,513</u>
	<u>1,499,657</u>	<u>1,369,175</u>

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављена под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша/нижа, а све остале варијабле остале непромењене, Предузеће би претрпело оперативни губитак/остварило добитак за годину која се завршава 31. децембра 2009. године у износу од 11,332 хиљаде динара (31. децембар 2008. године: 10,375 хиљаду динара). Оваква ситуација се приписује изложености Предузећа која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредитне.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Највећи део потраживања чине потраживања од предузећа Сага д.о.о. (уговор везан за испоруку опреме ЈП Електропривреда Србије, финансиран од стране Европске банке за обнову и развој).

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Телеком Србија а.д.	96,512	272,328
Сага д.о.о	174,071	-
ЈП Србијагас	79,269	-
Електропривреда Србије ЈП	4,573	67,299
Огива д.о.о	30,809	27,254
Информатика	5,504	-
ГП Планум ад	19,350	19,350
Пројектомонтажа ад	2,963	-
Ехор ЕSI доо	2,746	-
ЈП Железнице Србије	3,140	4,157
Остали	63,424	110,976
	<u>482,361</u>	<u>501,364</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2009. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	146,480	-	146,480
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	335,881	-	335,881
	<u>482,361</u>	<u>-</u>	<u>482,361</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	362,632	-	362,632
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	138,732	-	138,732
	<u>501,364</u>	<u>-</u>	<u>501,364</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2009. године у износу од 146,480 хиљада динара (31. децембар 2008. године: 362,632 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купца Телеком Србија а.д. а услед уговорених одложених услова плаћања.

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Предузеће у предходном периоду није обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања (2008. године није обезвредило потраживања од купаца), јер је утврдило да није дошло до промене у кредитној способности комитената и да ће потраживања у наведеним износима бити наплаћена.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2009. године у износу од 335,881 хиљада динара (31. децембар 2008. године: 362,632 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од предузећа Сага д.о.о. (174,071 хиљада динара) везано за уговор набавке опреме за ЈП Електропривреда Србије који финансира Европска банка за обнову и развој. Руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Мање од 30 дана	250,826	110,985
31 - 90 дана	11,870	27,747
91-180 дана	73,185	-
	<u>335,881</u>	<u>138,732</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

**32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Кредитни ризик (наставак)

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31.децембра 2009. године исказане су у износу од 350,791 хиљаде динара (31. децембра 2008. године: 330,828 хиљаде динара) при чему се највећи део, у износу од 45,914 хиљада динара (2008: 18,208 хиљада динара) односи на обавезе по основу набавке опреме за пројекат изградње нове зграде за Савезну управу за контролу лета. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирује у уговореном року.

Ризик ликвидности

Конечна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Предузећа које је успоставило одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Предузећа као и управљањем ликвидношћу. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	119,692	273,420	171,754	704,231	-	1,269,097
	119,692	273,420	171,754	704,231	-	1,269,097

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматонсна	135,887	27,747	368,988	665,571	-	1,198,193
	135,887	27,747	368,988	665,571	-	1,198,193

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Предузећа. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	48,563	132,653	185,275	-	-	366,491
Варијабилна каматна стопа	106,080	232,369	248,687	560,172	-	1,147,308
	<u>154,643</u>	<u>365,022</u>	<u>433,962</u>	<u>560,172</u>	<u>-</u>	<u>1,513,799</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	43,117	126,031	162,514	-	-	331,662
Варијабилна каматна стопа	43,982	135,820	367,261	559,713	-	1,106,776
	<u>87,099</u>	<u>261,851</u>	<u>529,775</u>	<u>559,713</u>	<u>-</u>	<u>1,438,438</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2009. године и 31. децембра 2008. године.

	31. децембар 2009.		У хиљадама динара 31. децембар 2008.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	704,231	704,231	665,571	665,571
Потраживања од купаца	482,360	482,360	501,364	501,364
Остала потраживања	32,040	32,040	6,226	6,226
Краткор.фин.пласм.и зајмови	3,959	3,959	130	130
Готовина и готовински еквиваленти	46,507	46,507	24,902	24,902
	<u>1,269,097</u>	<u>1,269,097</u>	<u>1,198,193</u>	<u>1,198,193</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	565,919	565,919	509,733	509,733
Краткорочни кредити	405,744	405,744	388,480	388,480
Обавезе из пословања	350,791	350,791	330,828	330,828
Остале финансијске обавезе	15,700	15,700	834	834
Текућа доспећа дугорочних кредита	161,503	161,503	139,300	139,300
	<u>1,499,657</u>	<u>1,499,657</u>	<u>1,369,175</u>	<u>1,369,175</u>

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

33. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Потраживања и обавезе и приходи и расходи настали су из трансакција са следећим повезаним правним лицима:

Потраживања и обавезе и приходи и расходи настали су из трансакција са следећим повезаним правним лицима:

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Приходи		
Телефонија д.о.о., Брчко	1,379	1,941
БеотелНет-ИСП д.о.о.	51,026	18,372
МТ Гастел д.о.о.	339	85,815
ВиГасТел д.о.о.	55,838	31,377
Гастел д.о.о.	339	491
	<u>108,921</u>	<u>137,996</u>
Расходи		
БеотелНет-ИСП д.о.о.	915	2,819
Телефонија д.о.о., Брчко	6	2,078
	-	266
	<u>921</u>	<u>5,163</u>
Приходи, нето	<u>108,000</u>	<u>132,833</u>

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Потраживања		
Телефонија д.о.о., Брчко	1,011	233
БеотелНет-ИСП д.о.о.	7,628	13,399
МТ Гастел д.о.о.	3,252	2,852
ВиГасТел д.о.о.	1,163	11,024
Гастел д.о.о.	1,149	749
	<u>14,203</u>	<u>28,257</u>
Обавезе		
Гастел д.о.о.	-	236
МТ Гастел д.о.о.	-	2,452
ВиГасТел д.о.о.	775	4,576
БеотелНет-ИСП д.о.о.	82	2,470
	<u>857</u>	<u>9,734</u>
Потраживања, нето	<u>13,346</u>	<u>18,523</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Пословни сегменти

На дан 31. децембра 2009. године, пословне активности Предузећа су организоване у четири пословна сегмента:

1. Извођење радова
2. Телекомуникационе технологије
3. Е – пословање
4. Остало

а) Формат примарног извештавања – пословни сегменти

Резултати сегмената за годину која се завршава на дан 31. децембра 2009. године дати су у прегледу који следи:

	У хиљадама динара 2009.				
	Извођење радова	Телекому- никационе технологије	Е - пословање	Остало	Укупно
Пословни приходи					
Приходи од продаје роба и услуга	391,904	502,143	86,661	43,542	1,024,250
	<u>391,904</u>	<u>502,143</u>	<u>86,661</u>	<u>43,542</u>	<u>1,024,250</u>
Пословни расходи					
Набавна вредност продате робе	21,501	206,232	21,017	2,622	251,372
Трошкови материјала за изразу	114,760	17,653	2,193	-	134,606
Трошкови материјала, горива и енергије	11,961	5,302	2,452	5,100	24,815
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	63,111	54,125	17,981	46,902	182,119
Трошкови амортизације	14,342	4,143	2,062	21,110	41,657
Порези и доприноси који не зависе од резултата	4,063	10,976	2,452	431	17,922
Остали пословни расходи	65,506	143,268	11,077	32,555	252,406
	<u>295,244</u>	<u>441,699</u>	<u>59,234</u>	<u>108,720</u>	<u>904,897</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК)	<u>96,660</u>	<u>60,444</u>	<u>27,427</u>	<u>(65,178)</u>	<u>119,353</u>
Финансијски приходи / (расходи)					
Приходи од камата					
Остали финансијски приходи	21,647	18,985	632	23,259	64,523
Расходи камата	25,146	11,393	1,387	24,297	62,223
Негативне курсне разлике	43,039	19,498	-	43,968	106,505
Остали приходи / (расходи)	(3,615)	(2,463)	(557)	6,660	25
	<u>50,153</u>	<u>14,369</u>	<u>1,312</u>	<u>38,346</u>	<u>104,108</u>
(Губитак) / Добитак пре опорезивања	<u>46,507</u>	<u>46,075</u>	<u>26,115</u>	<u>(103,524)</u>	<u>15,173</u>
Порески расход периода					(262)
НЕТО (ГУБИТАК) / ДОБИТАК					<u>14,911</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

а) Формат примарног извештавања – пословни сегменти (наставак)

Резултати сегмената за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. године дати су у прегледу који следи:

	У хиљадама динара 2008.				
	Извођење радова	Телекому- никационе технологије	Е - пословање	Остало	Укупно
Пословни приходи					
Приходи од продаје роба и услуга	543,101	546,331	377,861	97,245	1,564,538
	<u>543,101</u>	<u>546,331</u>	<u>377,861</u>	<u>97,245</u>	<u>1,564,538</u>
Пословни расходи					
Набавна вредност продате робе	58	65,901	49,485	1,945	117,389
Трошкови материјала за израду	83,813	257,854	3,732	700	346,099
Трошкови материјала, горива и енергије	15,603	5,625	2,462	5,509	29,199
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	91,530	66,440	23,379	73,590	254,939
Трошкови амортизације	16,685	5,364	1,632	26,146	49,827
Порези и доприноси који не зависе од резултата	4,425	11,291	2,751	429	18,896
Остали пословни расходи	168,296	68,205	267,511	25,072	529,083
	<u>380,410</u>	<u>480,680</u>	<u>350,952</u>	<u>133,391</u>	<u>1,345,432</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/(ГУБИТАК)	<u>162,691</u>	<u>65,651</u>	<u>26,909</u>	<u>(36,146)</u>	<u>219,106</u>
Финансијски приходи/(расходи)					
Приходи од камата	(8,443)	(2,116)	-	(268)	(10,827)
Остали финансијски приходи	(21,028)	(14,233)	(1,323)	(22,389)	(58,973)
Расходи камата	21,465	19,819	-	34,226	75,510
Негативне курсне разлике	68,766	14,600	762	70,172	154,300
	<u>60,760</u>	<u>18,070</u>	<u>(561)</u>	<u>81,741</u>	<u>160,010</u>
(Губитак)/Добитак пре опорезивања	<u>101,931</u>	<u>47,581</u>	<u>27,470</u>	<u>(117,887)</u>	<u>59,096</u>
Порез на добитак					<u>23,403</u>
НЕТО (ГУБИТАК)/ДОБИТАК					<u>82,499</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

34. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

а) Формат примарног извештавања – пословни сегменти (наставак)

Средства и обавезе сегмената са стањем на дан 31. децембра 2009. године дати су у прегледу који следи:

	Извођење радова	Телекому- никационе технологије	Е - пословање	У хиљадама динара 31. децембар 2009.	
				Остало	Укупно
АКТИВА					
Стална имовина					
Нематеријална улагања	4,975	6,296	1,311	-	12,582
Некретнине и опрема	584,362	384,423	82,911	-	1,051,696
Дугорочни финансијски пласмани	286,033	303,791	73,415	40,991	704,230
	<u>875,370</u>	<u>694,510</u>	<u>157,637</u>	<u>40,991</u>	<u>1,768,508</u>
Обртна имовина					
Залихе	228,138	183,992	129,005	-	541,135
Купци	120,001	195,789	90,570	76,001	482,361
Друга потраживања	-	8,963	23,365	4,976	37,304
Краткорочни финансијски пласмани	-	3,960	-	-	3,960
Готовински еквиваленти и готовина	14,795	24,184	4,176	3,353	46,508
	<u>362,934</u>	<u>416,888</u>	<u>247,116</u>	<u>84,330</u>	<u>1,111,268</u>
Укупна актива	<u>1,238,304</u>	<u>1,111,398</u>	<u>404,753</u>	<u>125,321</u>	<u>2,879,776</u>
ПАСИВА					
Капитал					
Акцијски капитал	271,761	103,489	121,241	57,602	554,093
Ревалоризационе резерве	143,103	132,369	-	-	275,472
Резерве	-	-	-	5,280	5,280
Нераспоређени добитак	189,794	188,756	93,222	(103,524)	368,248
	<u>604,658</u>	<u>424,614</u>	<u>214,463</u>	<u>(40,642)</u>	<u>1,203,093</u>
Дугорочна резервисања и одгођени приход					
Дугорочне обавезе	<u>213,578</u>	<u>267,454</u>	<u>45,160</u>	<u>39,727</u>	<u>565,919</u>
Краткорочне обавезе					
Текуће доспеће дугорочних обавеза	90,442	71,061	-	-	161,503
Краткорочни кредити	140,871	158,861	34,558	87,154	421,444
Добављачи	110,049	118,231	95,850	26,661	350,791
Остале краткорочне обавезе	64,127	56,489	11,700	9,989	142,305
	<u>405,489</u>	<u>404,642</u>	<u>142,108</u>	<u>123,804</u>	<u>1,076,043</u>
Одложене пореске обавезе	<u>14,583</u>	<u>14,687</u>	<u>3,021</u>	<u>2,430</u>	<u>34,721</u>
Укупна пасива	<u>1,238,308</u>	<u>1,111,397</u>	<u>404,752</u>	<u>125,319</u>	<u>2,879,776</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

34. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

а) Формат примарног извештавања – пословни сегменти (наставак)

Средства и обавезе сегмената са стањем на дан 31. децембра 2008. године дати су у прегледу који следи:

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Извођење радова	Телекому- никационе технологије	Е - пословање	Остало	Укупно
АКТИВА					
Стална имовина					
Нематеријална улагања	8,792	7,432	-	-	16,224
Некретнине и опрема	519,590	385,683	159,378	-	1,064,651
Дугорочни финансијски пласмани	240,248	281,803	99,636	43,884	665,571
	<u>768,630</u>	<u>674,918</u>	<u>259,014</u>	<u>43,884</u>	<u>1,746,446</u>
Обртна имовина					
Залихе	219,763	151,522	-	81,000	452,285
Купци	226,943	115,732	121,821	43,094	507,590
Друга потраживања	2,399	2,934	-	-	5,333
Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	130	130
Готовински еквиваленти и готовина	8,516	10,544	3,728	2,114	24,902
	<u>457,621</u>	<u>280,732</u>	<u>125,549</u>	<u>126,338</u>	<u>990,240</u>
Укупна актива	<u>1,226,251</u>	<u>955,650</u>	<u>384,563</u>	<u>170,222</u>	<u>2,736,686</u>
ПАСИВА					
Капитал					
Акцијски капитал	271,761	103,489	121,241	57,602	554,093
Ревалоризационе резерве	143,103	132,369	-	-	275,472
Резерве	-	-	-	5,280	5,280
Нераспоређени добитак	236,384	134,446	182,892	(117,887)	435,835
	<u>651,248</u>	<u>370,304</u>	<u>304,133</u>	<u>(55,005)</u>	<u>1,270,680</u>
Дугорочна резервисања и одгођени приход					
Дугорочне обавезе	198,560	311,173	-	-	509,733
Краткорочне обавезе					
Текуће доспеће дугорочних обавеза	54,263	85,037	-	-	139,300
Краткорочни кредити	134,942	30,787	-	223,585	389,314
Добављачи	134,627	114,129	59,310	22,762	330,828
Остале краткорочне обавезе	52,161	44,670	-	-	96,831
	<u>574,553</u>	<u>585,796</u>	<u>59,310</u>	<u>246,347</u>	<u>1,466,006</u>
Укупна пасива	<u>1,225,801</u>	<u>956,100</u>	<u>363,443</u>	<u>191,342</u>	<u>2,736,686</u>

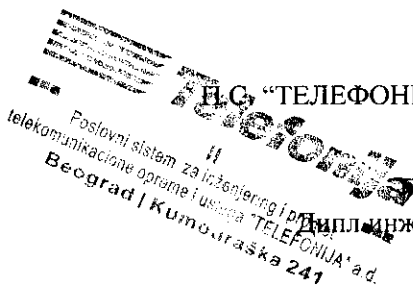
НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

35. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
USD	66,7285	62,9000
EUR	95,8888	88,6010
GBP	107,2582	90,8635
CHF	64,4631	59,4040
BAM	49,0272	45,3010

 П.С. "ТЕЛЕФОНИЈА" А.Д. БЕОГРАД
 Генерални директор
 Дипл. инж. Предраг Софренић
 Poslovni sistem za inženjering i pružanje
 telekomunikacione opreme i usluga "TELEFONIJA" a.d.
 Beograd | Kumburaska 241

RL